

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senát zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobcu: **M.P., súkromne hospodáriaca roľníčka, H.**, proti žalovanému: **JUDr. M.K., H.**, správca konkurznej podstaty úpadcu P., o určenie poradia pohľadávky vo výške 264 860 Sk, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 54 Cbi 202/02-46 zo dňa 10. novembra 2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 54 Cbi 202/02- 46 zo dňa 10.novembra 2005, o 117 195 Sk **m e n í** tak, že určuje poradie tejto pohľadávky v 1. triede.

Vo zvyšku napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalobu žalobcu o určenie poradia pohľadávky vo výške 264 860 Sk zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou zo dňa 4.7.2002 si žalobca uplatnil právo na určenie poradia pohľadávky z dôvodov, že žalovaný - správca konkurznej podstaty zaradil pohľadávku do iného poradia, ako si ju uplatnil v prihláške. Preto sa

týmto domáha svojho práva, teda prednostného určenia pohľadávky a žiada, aby bola pohľadávka zaradená do prvej triedy z toho dôvodu, že podľa § 68 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní, nositelia pohľadávok na náhradu predpisov uvedených v odseku 1 sú prednostnými veriteľmi /§ 32 ods. 2 písm. a/ a § 54 ods. 1 písm. a/. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobca si uplatnil v konkurznom konaní pohľadávku vo výške 117 195 Sk spolu s úrokom vo výške 147 665 Sk. Na prieskumnom pojednávaní správca konkurznej podstaty uznal prihlásenú pohľadávku vo výške 117 195 Sk so zaradením do štvrtej triedy, pričom príslušenstvo pohľadávky vo výške 147 665 Sk poprel z dôvodu, že úpadca podľa jeho názoru nebol v omeškani. Žalovaný poukázal na to, že žalobca v podanej prihláške nestanovil deň, od ktorého malo dôjsť zo strany úpadcu k omeškaniu a zotrval na takomto popretí pohľadávky a zaradení uznanej pohľadávky. V danom prípade sa jedná o vydanie majetkového podielu a náhrady za živý a mŕtvy inventár, pričom podľa zákona o transformácii družstiev úpadca ešte pred vyhlásením konkurzu vydal podielové listy ako cenný papier, ktorých platnosť do vyhlásenia konkurzu nenastala a aj z tohto dôvodu sa úpadca nemohol dostať do omeškania. Podľa názoru žalovaného nie je možné uplatniť ust. § 68 ods. 1, ods. 2 ZKV a to z dôvodu, že si žalobca svoje práva v lehotách neuplatnil na príslušnom súde. Súd poukázal v ďalšom na znenie ust. § 68 ods. 1, ods. 2 a § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov /ďalej len ZKV/. Nakoľko žaloba podaná žalobcom zo dňa 4.7.2002 bola výslovne označená ako žaloba o určenie poradia pohľadávky, súd sa zaoberal len poradím pohľadávky. Konštatoval, že nie je možné v predmetnom prípade uplatniť ust. § 68 ods. 1, ods. 2 ZKV v aktuálnom znení a teda priznať žalobcovi právo prednostného veriteľa a to z dôvodu, že samotný žalobca potvrdil, že si svoje práva neuplatnil v príslušných lehotách na príslušnom súde. Preto žalobu o určenie poradia pohľadávky vo výške 264 860 Sk zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že dohodou o vrátení združených pozemkov podľa zákona č. 162/1990 Zb. medzi P a ním, užíva pôdu po svojom nebohom otcovi. Po vydaní transformačného zákona č. 42/1992 Zb. písomne vyzval P dňa 22.4.1992 o vydanie majetkového podielu a náhrady za živý a mŕtvy inventár. Dňa 30.10.1997 ho likvidátor vyzval k predloženiu pôdno-grafickej indentifikácii parciel. Predbežná dohoda bola navrhnutá likvidátorom družstva, pretože poľnohospodárske stroje už nemali hodnotu, navrhol náhradné riešenie. Všetky tieto písomnosti boli priložené aj s komentárom k prihláške pohľadávok do konkurzu. Poukázal na to, že svoje práva si uplatnil v lehote, teda 4.7.2002, keď výzvu prevzal 5.6.2002 na súde, ktorý konkurz vyhlásil. Omylom však boli podané dva návrhy teda na pravosť a výšku pohľadávky a na poradie pohľadávky. Krajský súd konanie o pravosti

pohľadávky zastavil. Na výzvu krajského súdu dňa 8.9.2004 doplnil podanie žaloby zo 4.7.2002, pretože nemôže byť novým návrhom už po lehote, najmä keď ten istý návrh podaný 4.7.2002 bol pozastavený /o určenie pravosti pohľadávky/. Žiadal, aby súd oba návrhy spojil. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal mu náhradu trov konania.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O.s.p./ prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v neprítomnosti účastníkov podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p. o 117 195 Sk zmenil tak, že určil poradie tejto pohľadávky v prvej triede. Vo zvyšku napadnutý rozsudok potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že predmetom žaloby je žalobcom uplatnené právo na určenie poradia pohľadávky, ktorú správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní v sume 117 195 Sk nepoprel a zaradil ju ako pohľadávku štvrtej triedy. Príslušenstvo pohľadávky vo výške 147 665 Sk poprel z dôvodu, že úpadca podľa jeho názoru nebol v omeškaní. Súd žalobu o určenie poradia pohľadávky vo výške 264 860 Sk zamietol s odôvodnením, že v prejednávanej veci nemožno aplikovať ustanovenie § 68 ods. 1 a ods. 2 ZKV a teda priznať žalobcovi právo prednostného veriteľa a to z dôvodu, že samotný žalobca potvrdil, že si svoje práva neuplatnil v príslušných lehotách na príslušnom súde. Tento názor súdu prvého stupňa odvolací súd nepovažuje za správny. Podľa § 68 ods. 1 ZKV veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia nositelia pohľadávok na náhradu podľa predpisov uvedených v odseku 1 sú prednostnými veriteľmi /§ 32 ods. 2 písm. a/ a § 54 ods. 1 písm. a/. Ustanovenie § 68 ZKV rieši vzťah medzi majetkom, ktorý podlieha konkurzu /teda medzi konkurznou podstatou/ a majetkom, ktorý bol nadobudnutý podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd /t.j. najmä podľa zák. č. 403/1990 Zb., zák. č. 87/1991 Zb., zák. č. 229/1991 Zb./. Uvedené ustanovenie stanovuje dve základné zásady: a/ pokiaľ podľa uvedených zákonov má dôjsť k vydaniu veci, nemôže byť táto vec zahrnutá do konkurznej podstaty, b/ ak majú osoby oprávnené podľa uvedených zákonov nárok na peňažné plnenie, stávajú sa prednostnými veriteľmi.

V danom prípade predmetom konania nie je vydanie veci, ako zvláštny inštitút odvíjajúci sa od pôvodného vlastníctva v zmysle reštitučných zákonov, ako to má na mysli zákon o konkurze a vyrovnaní, ale finančná náhrada, ktorá má byť žalobcovi vydaná. Peňažná pohľadávka, o ktorej zaplatenie žalobca žiada, nie je vecou, ale pohľadávkou, s ktorej uspokojením § 68 ods. 2 ZKV práve počíta v konkurznom konaní. Nejde teda o majetkový

podiel, ide o majetok žalobcu, ktorý si nárok na súde neuplatnil, avšak sa s úpadcom o vysporiadaní majetkových nárokov žalobcu dohodli /predbežná dohoda uzatvorená dňa 11.10.1997/. Reštitučný nárok spočívajúci v peňažnej náhrade ako reštitučnú pohľadávku žalobca prihlásil do konkurzu /§ 20/ ako konkurznú pohľadávku. Tieto pohľadávky nemožno vysporiadať mimo konkurzu ako sú vyporiadané nároky na vydanie vecí podľa odseku 1. Nositelia reštitučných pohľadávok sa tak stávajú konkurznými veriteľmi, ZKV tak tieto pohľadávky zaraďuje v konkurze medzi pohľadávky prvej triedy. Oprávnené osoby tak majú v konkurze do určitej miery prednostné /privilegované/ postavenie pred ostatnými pohľadávkami. Vzhľadom na doplnený skutkový a právny stav je zrejmé, že pokiaľ ide o pohľadávku žalobcu v sume 117 195 Sk , ide o finančnú náhradu, ktorá má byť žalobcovi vydaná, je prednostnou pohľadávkou so zaradením do prvej triedy. V dôsledku toho odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu tak, že určil poradie tejto pohľadávky v prvej triede. Vo zvyšku napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd zobral na vedomie, že v priebehu odvolacieho konania došlo k zmene v osobe správcu konkurznej podstaty úpadcu. O tejto skutočnosti nebolo treba rozhodnúť, pretože účastníkom konania je správca konkurznej podstaty z titulu svojej funkcie.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. Žalobca mal vo veci úspech len čiastočný, preto súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e : Protí tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 13. novembra 2007

JUDr. Margita Fridová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: